

INFORMAȚII SUPLIMENTARE:

Beneficiar:
FUNDAȚIA UMANITARĂ "ADAM-MĂDĂLIN"

Adresa:
Municipiul Suceava, str. 6 noiembrie nr.5, bl.5, sc.A, ap.8
telefon: +40740526056
e-mail: madalinsv@yahoo.com.

În cadrul proiectului „Patrimoniul cultural al germanilor din Bucovina” se urmărește promovarea diversității culturale a etniei germanilor din Bucovina, cu o lungă și bogată tradiție pe teritoriul județului Suceava, care au o contribuție semnificativă la dezvoltarea vieții sociale și culturale a acestei zone, încă din perioada Imperiului austro-ungar.

Germanii din zona istorică Bucovina au avut o contribuție majoră la dezvoltarea regiunii, fiind denumiți și "purtători de cultură". Primii coloniști vorbitori de limbă germană s-au stabilit în Bucovina după anul 1775, provenind din diferite zone ale Imperiului Austriac dar și din spațiul germanic, precum Renania, Baden-Baden, Hessa, Boemia și Moravia.

Germanii au fondat localități proprii sau cartiere în localitățile existente în provincie. Astfel de localități sunt Gura Putnei, Voievodeasa, Poiana Micului sau Bădeuți. O parte însemnată a nemților s-a stabilit în orașe precum Cernăuți, Rădăuți, Suceava, Vatra Dornei sau Gura Humorului, localitate în care, în 1930, reprezentau majoritatea populației. Germanii au avut un rol determinant în crearea unor comunități prospere, alături de moldovenii care locuiau aici și au conviețuit în bune condiții cu membrii tuturor comunităților etnice prezente sau care au venit ulterior în regiune. Prin muncă, perseverență și chiar încăpățănare, germanii au reușit să creeze și să întrețină comunități înfloritoare, contribuind la progresul general al societății.

Ne dorim promovarea diversității patrimoniului cultural al comunității germanilor din județul Suceava, prin facilitarea accesului și diversificarea publicului interesat la cultura, tradițiile și meșteșugurile specifice acestei etnii.

Meșteșuguri tradiționale ale germanilor din Bucovina

Proiectul „Patrimoniul cultural al germanilor din Bucovina” este co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național – AFCN, în cadrul sesiunii de finanțare I/2024, aria tematică Patrimoniu Cultural Imaterial.

www.germani.ro

Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

BENEFICIAR:

A - M
Fundatia Umanitară
"ADAM - MĂDĂLIN" Suceava

Meșteșuguri tradiționale ale germanilor din Bucovina

Imediat după anexarea Bucovinei, autoritățile austriece au avut în vedere sporirea prin colonizări a numărului populației din noua provincie. Această orientare poate fi surprinsă și într-o directivă a celui de-al doilea guvernator militar al Bucovinei, baronul *Karl von Enzenberg*:

„Este de avut în vedere să se atragă încoace meșteșugari germani buni și învățați și sporirea cetățenilor germani să fie favorizată pe cât posibil”.

În linii mari, valurile succesive de coloniști germani pot fi diferențiate, din punct de vedere economic, în trei grupe diferite:

șvabii, proveniți din landurile din SV-ul Germaniei de astăzi, s-au așezat în zona de podiș, întemeind colonii la Ilișești, Ițcani (Ițcanii Noi), Milișăuți, Bădeuți, Arbore, Mitocul Dragomirnei. Ocupația de bază a acestora era agricultura;

țipterii, originari din regiunea slovacă *Zips*, erau specializați în minerit, munca la pădure și prelucrarea lemnului. Au colonizat zona montană a Bucovinei, stabilindu-se la Iacobeni, Pojorâta, Cârlibaba, Ciocănești, Prisaca Dornei, Fundu Moldovei.

germanii veniți din Boemia au preferat orașele (mulți s-au stabilit la Gura Humorului/colonia Bori) și o serie de sate din vecinătatea acelor orașe unde se ocupau în special cu producerea sticlei (*Karlsberg-Gura Putnei* și *Fuerstental-Voievodeasa*).

Principala resursă a solului bucovinean a reprezentat-o pădurea, fondul forestier ocupând aproape jumătate din suprafața provinciei. În ultimul sfert al sec. al XVIII-lea au fost înființate primele două fierăstraie din Bucovina puse în funcțiune de forța apei, cel de la Capu Codrului, aparținând colonistului german Majer Schätz, producând la 178.620 de scânduri pe zi. De la acest început timid, producția de cherestea a Bucovinei a ajuns la 500.000 m³ la sfârșitul sec. al XIX-lea, mare parte din producție fiind destinată exportului.

După falimentul întreprinderii metalurgice a familiei Manz, cei mai mulți dintre lucrători s-au orientat către munca la pădure, plutărit ori s-au angajat în fabricile de cherestea din zonă.

Legătorii de plute și plutașii germani din Ciocănești și Iacobeni erau foarte apreciați pentru profesionalismul lor, fiind solicitați și în schelele de legare a lemnului din bazinul Bistriței moldovenești, iar țipterii organizați în echipe de meșteri tâmplari și dulgheri primeau numeroase comenzi în Vechiul Regat și în Transilvania.

plutași din Bucovina

Germanii boemi au înființat sticlării („*Glashütte*”) mai întâi la Crasna, apoi la Gura Putnei (*Karlsberg*), la Marginea și, în final, la Voievodeasa (*Fürstenthal*). Ca ocupații complementare pot fi enumerate arderea manganului sau obținerea dohotului din pădurile de mesteacăn. Randamentul scăzut al acestor îndeletniciri și concurența produselor manufacturate provenite din provinciile Coroanei Austriece mai dezvoltate economic au condus la necesitatea reprofilării acestor coloniști, unii axându-se pe muncile forestiere sau practicarea anumitor meșteșuguri, alții migrând către categoria funcționarilor.

Fabrica de sticlă Putna

Și în cadrul coloniilor agricole existau numeroși meșteșugari pentru acoperirea necesităților economice ale gospodăriilor etnicilor germani: tâmplari, fierari, croitori, morari, brutari, cizmari. Chiar și în prezent, terminologia sculelor și uneltelor din orice fierărie bucovineană abundă de termeni nemțești, ceea ce denotă puternica influență a meșterilor fierari de etnie germană asupra acestei îndeletniciri în cuprinsul acestei părți de țară.

șvabi din Bucovina

Un alt domeniu economic în care germanii au avut o contribuție importantă a fost morăritul. Meșterii morari germani au construit mori acționate de forța apei, pe care le-au modernizat cu trecerea timpului transformându-le în adevărate unități industriale. Un număr mare de astfel de mori de apă au fost concepute și puse în funcțiune de morarii germani; le întâlnim, spre exemplu, la Negruleasa (*Schwarzthal*) sau pe pâraul *Pozen* la Satu Mare Nemțesc, acolo unde familia *Zurowski* a dat mai multe generații de morari, succesiune întreruptă în momentul repatrierii etnicilor germani bucovineni în toamna anului 1940.

mineri țipteri din Zuber (Iacobeni)